

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes

KÖZÖS JELENTÉSE

az AJB-1698/2023. számú ügyben
a települési önkormányzat és a települési német nemzetiségi
önkormányzat együttműködési nehézségeivel
összefüggésben

Előadó: dr. Kiss Balázs

Érintett szervek:
Kismányoki Német Önkormányzat
Kismányok Község Önkormányzata
Tolna Vármegyei Kormányhivatal

2023.

Tartalomjegyzék

I. Az eljárás megindítása	3
1.1. A Német Nemzetiségi Önkormányzat beadványának bemutatása.....	3
1.2. Az érintett alapvető jogok és alkotmányos elvek.....	4
1.3. Az alkalmazott jogforrások	4
II. A megállapított tényállás	5
2.1. Kismányok Község polgármesterének válasza	5
2.2. A Nagymányoki Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjének válasza	5
2.3. A Tolna Vármegyei Kormányhivatal válasza	7
III. A vizsgálat megállapításai.....	10
3.1. A hatáskör tekintetében	10
3.2. Az alapvető jogok és elvek tekintetében	10
3.2.1. A jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság és az alkotmányos szervek közötti kölcsönös együttműködés követelménye	11
3.2.2. A nemzetiségi közösségek önkormányzathoz való joga.....	11
3.3. Az ügy érdeme tekintetében	13
3.3.1. Jogszabályi háttér	13
3.3.2. Az önkormányzatok közötti együttműködési nehézségek és a Tolna Vármegyei Kormányhivatal eljárásainak vizsgálata.....	17
IV. Intézkedések	20

**Az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek
jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes
közös jelentése
az AJB-1698/2023. számú ügyben**

I. Az eljárás megindítása

1.1. A Német Nemzetiségi Önkormányzat beadványának bemutatása

A **Kismányoki Német Önkormányzat** (a továbbiakban: Német Nemzetiségi Önkormányzat) **korábbi elnöke, valamint korábbi képviselői** 2023 tavaszán beadvánnyal fordultak az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához, amelyben **sérelmezték a Német Nemzetiségi Önkormányzat és Kismányok Község Önkormányzata** (a továbbiakban: Önkormányzat) **közötti**, megítélésük szerint **rendkívül rossz együttműködést**, illetve annak hiányát, amely álláspontjuk szerint végül a Német Nemzetiségi Önkormányzat megszűnéséhez vezetett.

Beadványukban megírták, hogy véleményük szerint **a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke nem élhetett hatékonyan az Njtv. 105. § (2) bekezdésében biztosított tanácskozási jogával**. Álláspontjuk szerint az a körülmény, hogy Kismányok Község polgármestere az Önkormányzat képviselő-testületi ülését – az Ör.-ben foglaltakkal szemben – kizárólag az ülést megelőzően, esetenként mindössze 2-3 nappal korábban, a napirendi pontokhoz előkészített anyagok Német Nemzetiségi Önkormányzat részére történő maradéktalan megküldésének mellőzésével hívta össze, megakadályozta a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnökét abban, hogy az Önkormányzat képviselő-testületi ülésein tanácskozási joggal hatékonyan vehessen részt.

A beadvány kifogásolta, hogy a **Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke az Önkormányzat képviselő-testületi ülésein több esetben arra hivatkozással nem kapott szót**, mert az ülés vezetője úgy ítélte meg, hogy **a konkrét kérdéskör a nemzetiségi lakosságot nem e minőségében érintette**. A beadvány vitatta, hogy az Önkormányzat költségvetési rendelete, pénzügyi tárgyú, szociális kérdéseket érintő, illetve a község népességmentartó erejének fokozása érdekében megalkotott, valamint elfogadott önkormányzati rendeletek, határozatok nem érintik, érintették a település német nemzetiségi lakosságát e minőségében. Tekintettel erre, a beadvány sérelmezte, hogy a hivatkozott önkormányzati rendeletekkel, határozatokkal összefüggésben a Német Nemzetiségi Önkormányzat nem gyakorolhatta az Njtv. 81-82. §-aiban foglalt véleményezési és egyetértési jogait.

A beadványozók kifogásolták, hogy **a Német Nemzetiségi Önkormányzat nem tárgyalhatta meg a Nagymányoki Közös Önkormányzati Hivatal** (a továbbiakban: Hivatal) **éves beszámolóit** annak ellenére, hogy az Ör. 65. § (1) bekezdése szerint a Hivatal biztosította a Német Nemzetiségi Önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos, az Njtv. 80. § (1) bekezdése szerinti feladatok ellátását.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke és képviselői sérelmesnek tartották azt is, hogy a települési és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködés elősegítése jegyében **Kismányok Község polgármestere az elmúlt másfél, két évben egy alkalommal sem vett részt a települési német nemzetiségi önkormányzat ülésein**.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke és képviselői beadványukban arról adtak tájékoztatást, hogy a kialakult nehézségek rendezéséhez több alkalommal kérték Kismányok Község polgármesterének segítségét, továbbá számos alkalommal fordultak a Hivatal jegyzőjéhez és a települési önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó Tolna Vármegyei Kormányhivatalhoz.

A beadványozók megítélése szerint a Német Nemzetiségi Önkormányzat és az Önkormányzat között olyan mértékben megromlott az együttműködés, hogy a konfliktusok rendezésének egyetlen útját abban látták, hogy a 9/2023. (II. 22.) KNÖ határozatban a Kismányoki Német Önkormányzat az Njtv. 98. § (1) bekezdése alapján név szerinti szavazással, minősített többségű, egyhangú döntéssel kimondta a feloszlását. A Német Nemzetiségi Önkormányzat az Njtv. 74. § (1) bekezdés f) pontja értelmében – az időközi választás költségeinek megelőlegezése hiányában – a feloszlás kimondásának napján, 2023. február 22-én megszűnt.

Tekintettel arra, hogy az ügyben alapvető jogokkal összefüggő visszásság gyanúja merült fel, Ajbt. 18. § (1) bekezdése, 20. § (1) bekezdése és a 21. § (1) bekezdés a)-b) pontjai alapján – figyelemmel az Ajbt. 41. § (5) bekezdésére – vizsgálatot indítottunk.

Vizsgálatunk keretében megkerestük a Kismányok Község polgármesterét, a Hivatal jegyzőjét és a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjét.

1.2. Az érintett alapvető jogok és alkotmányos elvek

- A jogállamiság alapelvéből levezethető jogbiztonság és az alkotmányos szervek közötti kölcsönös együttműködés követelménye [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés: „Magyarország független, demokratikus jogállam.”];
- A nemzetiségek a magyar politikai közösségen belüli, állami védelmet és támogatást élvező kulturális és politikai közösségek [Alaptörvény Nemzeti hitvallás: „A velünk élő nemzetiségek a magyar politikai közösség részei és államalkotó tényezők. Vállaljuk, hogy [...] a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját [...] ápoljuk és megóvjuk.”, Alaptörvény XXIX. cikk (1) bekezdés: „A Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők.”];
- A nemzetiségi közösségek önkormányzathoz való joga [Alaptörvény XXIX. cikk (2) bekezdés: „A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.”];
- A nemzetiségi jogok érvényesülése; a nemzetiségek alapvető jogainak részletes és garanciális szabályait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény tartalmazza [Alaptörvény XXIX. cikk (3) bekezdés: „A Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat, valamint a helyi és országos önkormányzataik megválasztásának szabályait sarkalatos törvény határozza meg.”].

1.3. Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény);
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.);
- az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2023. (VI. 16.) AJB utasítás (SzMSz);
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.);
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.);
- A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény (Övjtv.);
- A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet [119/2012. (VI. 26.) Korm. rendelet];
- Kismányok Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 3/2015 (IV. 28.) önkormányzati rendelet (Ör.).

II. A megállapított tényállás

2.1. Kismányok Község polgármesterének válasza

A 2023. májusi, írásbeli megkeresésünkre érkezett válaszlevelében a polgármester mindenekelőtt leszögezte, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke által az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalhoz benyújtott beadványában megfogalmazott, megítélése szerint „valótlan állításokra” nem kíván reagálni. **A polgármester válaszlevelében a közte és a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke között kialakult – megítélése szerint elsődlegesen – személyes konfliktus gyökereire mutatott rá.**

A polgármester megírta, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnökének házastársa 2002. és 2019. között Kismányok Község polgármestere volt, a korábbi elnök a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöki tisztségének betöltése mellett 2014. és 2019. között az Önkormányzat képviselő-testületének tagja volt. A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2019. évi általános választását követően új összetételű képviselő-testület és új polgármester vette át a település irányítását, a polgármester szerint ettől kezdve fokozatosan romlott a viszony közte, illetve az általa képviselt Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke között.

A polgármester válaszlevelében összefoglalóan úgy ítélte meg, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke, a közöttük fennálló személyes konfliktus mentén több esetben feladat- és hatáskörét túllépve lépett fel. Jelezte továbbá, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat megszűnése nem volt az együttműködési nehézségek szükségszerű következménye, és véleménye szerint az nem szolgálta a településen élő német nemzetiségi közösség érdekeit.

2.2. A Nagymányoki Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjének válasza

Megkeresésünkre érkezett válaszlevelében a jegyző mindenekelőtt arról adott tájékoztatást, hogy Kismányok Községben első alkalommal a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2014. évi általános választását követően, 2014. október 20-án alakult meg a Német Nemzetiségi Önkormányzat és azóta folyamatosan működött.

A jegyző válaszlevelében rámutatott, hogy **az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat együttműködését az Njtv. akkor hatályos 80. § (2) bekezdése alapján 2014. október 20-án megkötött együttműködési megállapodás, illetve az Njtv. 80. § (2) bekezdése szerint 2020. szeptember 29-én megkötött, előzetesen egyeztetett közigazgatási szerződés rendezte.** A jegyző megírta, hogy a két önkormányzat közötti együttműködési megállapodás felülvizsgálatára minden év január 31-ig sor került. Kiemelte azonban, hogy a közigazgatási szerződést – az Njtv. 80. § (2) bekezdésére is figyelemmel, illetve erre vonatkozó igény hiányában – megkötése óta nem vizsgálták felül.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnökének az Önkormányzat képviselő-testületi ülésein való, az Njtv. 105. § (2) bekezdésében és az Möt. 46. § (3) bekezdésében biztosított részvételi jogával kapcsolatban a jegyző kiemelte, hogy **az elnök minden képviselő-testületi ülésre meghívót kapott. Az Önkormányzat képviselő-testületi üléseire szóló meghívót a jegyző tájékoztatása szerint a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke írásos formában, az ülés napját átlagosan öt nappal megelőzően kapta meg.**¹

¹ Az Ör. 18. § (3) bekezdése szerint az alakuló és a rendes ülésre szóló meghívót és mellékleteit a képviselő-testületi ülést megelőzően legalább 5 nappal, a rendkívüli ülésre szóló meghívót – az összehívás okának megjelölésével – legalább 24 órával előbb küldi meg.

A jegyző kiemelte, hogy a **Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke** az Njtv. 105. § (2)-(3) bekezdéseiben foglaltak szerint **az Önkormányzat feladatkörébe tartozó, a nemzetiségi jogokat közvetlenül érintő ügy megtárgyalása esetén gyakorolhatta a tanácskozási jogát**, amely jog hatékony gyakorlásához **az érintett napirendi pontokhoz kapcsolódóan minden előterjesztést előzetesen megkapott**.

A jegyző rámutatott arra is, hogy **a tanácskozási joggal nem érintett napirendek előterjesztéseinek közvetlen megküldésére** – az erre vonatkozó kötelezettség hiányában – **nem került sor a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke részére**. Hangsúlyozta azonban, hogy a nyilvános képviselő-testületi ülések előterjesztéseibe az Möt. 52. § (3) bekezdése alapján minden választópolgár betekinhet, amelyet a Hivatal kérésre teljesít.

Tájékoztatásában a jegyző kitért arra is, hogy **a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke az Önkormányzat képviselő-testületének ülései többségén részt vett**, azonban **a nemzetiségi jogokat közvetlenül érintő ügyekben tanácskozási joga keretében, az Njtv. 105. § (3) bekezdése szerint javaslatot vagy kezdeményezést nem fogalmazott meg**. A jegyző álláspontja szerint **a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke több alkalommal túlterjeszkedően értelmezte tanácskozási jogát**, hiszen megítélése szerint valamennyi napirendi pont közvetlenül vagy közvetett módon érintette a település német nemzetiségi közösségét. Ennek következtében **tanácskozási jogával jellemzően olyan napirendek esetében szeretett volna élni, amelyekben a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökeként az őt** – a jegyző megítélése szerint – **nem illett meg**, mivel azok nem a német nemzetiség jogait közvetlenül érintő témák voltak.

Figyelemmel erre, **az Njtv. 105. § (2) bekezdése szerinti tanácskozási jog terjedelmének kérdésében a Hivatal állásfoglalást kért a Tolna Vármegyei Kormányhivataltól**, amelynek tartalmáról a jegyző a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke részére is tájékoztatást adott. A Tolna Vármegyei Kormányhivatal e kérdésben kialakított szakmai álláspontját a közös jelentés 2.3. pontja tartalmazza.

A jegyző válaszelevelében az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat hatékony, **a nemzetiségi jogok érvényesülését elősegítő együttműködésekre is felhívta a figyelmet**. Példaként említette, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat megkeresésére az Önkormányzat 2020. július 27-én a kismányoki temetőben fellelhető, gazdátlan német síremlékek és a település közigazgatási területén található három közkút felújításához is tulajdonosi hozzájárulását adta. Hasonló eset volt, amikor az Önkormányzat 74/2021. (XI. 29.) képviselő-testületi határozatában tulajdonosi hozzájárulást adott a tulajdonában álló – a Német Nemzetiségi Önkormányzat részére a 2018. augusztus 1-e óta határozatlan időre német nemzetiségi tájház kialakítása és működtetése céljából használatba adott – ingatlan utcafront felőli nyílászáróinak felújításához.

Szükséges kiemelni ugyanakkor, hogy **az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat közötti, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján a fentiekben pozitív és jóhiszemű együttműködések**, elsősorban azok gyakorlati megvalósítását, a jegyzői tájékoztatás alapján **személyes viták és konfliktusok terhelték**.

A jegyző válaszelevelében arról is tájékoztatást adott, hogy **Kismányok Község polgármestere az együttműködés reményében a Német Nemzetiségi Önkormányzat ülésein a 2020. évben minden ülésen, a 2021. évben az ülések egy részén jelen volt**. A 2022. évben a polgármester azonban már **nem vett részt a Német Nemzetiségi Önkormányzat ülésein**, amely részben a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és közötté fennálló személyes konfliktusokkal magyarázható.

A jegyző válaszelevelében kiemelte, hogy az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat **együttműködési nehézségeit észlelve a vitás kérdéseket korábban az érintettekkel külön-külön szóban egyeztetve több alkalommal próbálta rendezni**, amely kísérletek azonban – **a felek ezirányú hajlandóságának hiányában** – **eredménytelenek maradtak**.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat feloszlásával és megszűnésével kapcsolatban a jegyző megírta, hogy arról előzetesen nem volt tudomása, ezzel a ténnyel a bejelentésekor, a Német Nemzetiségi Önkormányzat 2023. február 22-ei képviselő-testületi ülésén szembesült.

A jegyző véleménye szerint a feloszlás a nemzetiségi joggyakorlás szempontjából nem volt szükségszerű. Egyúttal kifejtette azt is, hogy megítélése szerint semmilyen, a Hivatal által tett intézkedés nem segíthette volna elő ennek a döntésnek a megelőzését. **Kismányok polgármestere és a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke kizárólag személyesen tudtak volna tenni a köztük kialakult ellentétek feloldása érdekében,** amely a jegyző véleménye szerint elsődlegesen nem nemzetiségi jogokat érintően alakult ki, annak okai egyéb, személyes jellegű konfliktusokra vezethetők vissza.

A jegyző végezetül kiemelte, hogy a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2024. évben esedékes általános választását megelőzően a Hivatal minden szükséges intézkedést megtesz a választások sikeres előkészítése és lebonyolítása érdekében, ezzel is elősegítve, hogy a településen élő német nemzetiségi közösség erre irányuló szándéka esetén a választások eredményként lehetőség szerint újra alakulhasson a Német Nemzetiségi Önkormányzat.

2.3. A Tolna Vármegyei Kormányhivatal válasza

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetője válaszlevelében kiemelte, hogy **a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke, illetve az Önkormányzat a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2019. évi általános választása óta együttműködési nehézségeikre hivatkozva írásbeli jelzéssel nem fordultak a Tolna Vármegyei Kormányhivatalhoz. Beadvánnyal – az Njtv.-ben biztosított felvilágosítás-kérési, tanácskozási, kezdeményezési, véleményezési vagy egyetértési joga gyakorlásának sérelmére hivatkozva – a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke sem fordult a Tolna Vármegyei Kormányhivatalhoz. A Tolna Vármegyei Kormányhivatal az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat működése, döntéshozatali eljárása és döntései jogszerűségének vizsgálata során a nemzetiségi jogok sérelmét nem tapasztalta.** Az Möt. 132. § (1) bekezdése szerinti **törvényességi felügyeleti eszközök alkalmazására** ebben az időszakban megfelelően **nem került sor.**

Szükséges rámutatni ugyanakkor, hogy **2020-ban** mind a Hivatal jegyzője (2020. január 23.), mind a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke (2020. július 14.) **szakmai állásfoglalást kértek a Tolna Vármegyei Kormányhivaltól a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökét az Njtv. 105. § (2) bekezdése szerint megillető tanácskozási jog terjedelmével, illetve az önkormányzati működést érintő kérdésekkel kapcsolatban.**

A szakmai iránymutatást kérő beadványokra a Tolna Vármegyei Kormányhivatal az alábbiakban összefoglalt tájékoztatást adta.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal kiemelte, hogy az Möt. 46. § (1) bekezdése alapján főszabály szerint minden települési önkormányzati képviselő-testületi ülés nyilvános. Zárt ülést kivételesen, az Möt.-ben meghatározott esetekben kell, illetve lehet tartani.

A nyilvános üléseken bárkinek joga van részt venni. Az Möt. 46. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a – jogszabályszerűen elrendelt – zárt ülésen a képviselő-testület tagjai, a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester és a jegyző, aljegyző, aljegyzők, továbbá meghívása esetén a polgármesteri hivatal vagy a közös önkormányzati hivatal ügyintézője, az érintett és a szakértő vehet részt.

Az Möt. alapján a települési önkormányzat képviselő-testületének ülésén az önkormányzati képviselő bír a legszélesebb körű jogosítványokkal. Szükséges, hogy jogai gyakorlásához a meghívóval együtt minden előterjesztést is megküldjenek a számára.

Az Njtv. 105. § (2) bekezdései szerint a települési nemzetiségi önkormányzat elnöke a települési önkormányzat képviselő-testületi és bizottsági ülésén tanácskozási joggal vesz részt.

Fontos ezzel szemben azonban kiemelni, hogy az Möt. 46. § (3) bekezdése alapján **a nemzetiségi önkormányzat elnöke kizárólag az általa képviselt nemzetiséget érintő ügy napirendi tárgyalásakor vehet részt az önkormányzat képviselő-testületének zárt ülésén.**

A nemzetiségi önkormányzat elnöke tanácskozási joga gyakorlása során az Njtv. 105. § (3) bekezdése értelmében **javaslatot tehet** a települési önkormányzat feladatkörébe tartozó, **a nemzetiségi jogokat közvetlenül érintő ügy megtárgyalására.** A települési önkormányzati képviselő-testülete, bizottsága soron következő ülésén köteles a javaslatot, kezdeményezést megtárgyalni, a tárgyban döntést hozni, és annak eredményéről a kezdeményezés, javaslat benyújtásától számított negyvenöt napon belül értesíteni a nemzetiségi önkormányzatot.

Az Njtv. 105. § (4) bekezdése alapján **a nemzetiségi önkormányzat elnöke** az Njtv. 105. § (3) bekezdésben foglaltakon túl **jogosult a felvilágosítást kérni** a képviselő-testület, közgyűlés szerveitől a nemzetiség helyzetét érintő, önkormányzati hatáskörbe tartozó ügyekben; **b) feladata ellátásához szükséges tájékoztatást, ügyviteli közreműködést igényelni** a képviselő-testület szerveitől; **c) kezdeményezni**, hogy a képviselő-testület, közgyűlés saját hatáskörben tegye meg a szükséges intézkedéseket, hatáskör hiányában kezdeményezze a hatáskörrel rendelkező szerv intézkedését a nemzetiséget e minőségében érintő ügyekben.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal álláspontja szerint – **ahhoz, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnökének az Njtv. 105. §-ában foglalt jogai érdemi lehetőséget foglaljanak magukban a nemzetiségi közösség saját érdekeinek képviseletére – indokolt, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnöke a közösséget érintő előterjesztéseket a meghívóval együtt megkapja.** A képviselő-testületi ülésen tanácskozásai joggal résztvevő nemzetiségi önkormányzati elnöknek ugyanakkor **a meghívó mellett kizárólag azokat az előterjesztéseket kell megküldeni, amelyek az általa képviselt nemzetiség tevékenységéhez kapcsolódnak.** Tanácskozási joggal kizárólag ezen napirendi pontok kapcsán bír, e körben véleményét szabadon kifejtetheti a képviselő-testület, illetve a bizottságok ülésein, jogát azonban kizárólag az általa képviselt nemzetiség tevékenységéhez kapcsolódóan, korlátozottan gyakorolhatja.

A települési önkormányzat képviselő-testülete működésének részletes szabályait az Möt. 53. § (1) bekezdés c) és e) pontjai értelmében a települési önkormányzat a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletben rendelkezik – többek között – a képviselő-testület üléseinek összehívásáról, vezetéséről, tanácskozási rendjéről, illetve a nyilvánosság biztosításáról.

Az Önkormányzat képviselő-testülete működésének részletes szabályait az Ör. tartalmazza.

Az Ör. 19. § (1) bekezdés b) pontja alapján **a képviselő-testület ülésére állandó meghívottként – a képviselő-testület tagjain kívül, tanácskozási joggal – meg kell hívni a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökét.**

Az Ör. 62. § (1) bekezdése alapján **a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke tanácskozási joggal részt vehet a képviselő-testületi és bizottsági üléseken. A nemzetiségi önkormányzat elnöke kizárólag az általa képviselt német nemzetiséget érintő ügy napirendi tárgyalásakor vehet részt a zárt ülésen.**

A képviselő-testület ülését az Ör. 24. §-a szerint a polgármester vezeti, aki az Ör. 26. § (1) bekezdése alapján minden napirendi pontról – kivéve a tájékoztató, kérdést, indítványt és az interpellációt – külön vitát nyit. **A napirendi pont vitájánál az Ör. 27. § (1) bekezdése értelmében – jelentkezésük sorrendjében – a képviselők, valamint a tanácskozási joggal részt vevők kérhetnek szót.**

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat közötti együttműködési nehézségekre tekintettel szakmai iránymutatás keretében felhívta a felek figyelmét arra is, hogy az Njtv. 76. § (5) bekezdésében rögzített szabályozásra, miszerint **a helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok között nincs alá-fölérendeltségi viszony.**

Megkeresésünkre adott válaszlevelében a Tolna Vármegyei Kormányhivatal arról is tájékoztatást adott, hogy **a Hivatal jegyzője 2022. február 3-án szakmai iránymutatást kért** arra vonatkozóan, hogy az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat között 2014. október 20-án létrejött együttműködési megállapodás IX. fejezetében foglalt véleményezési jogkör együttműködési megállapodásból való törlésével kapcsolatban milyen lehetősége van az Önkormányzatnak abban az esetben, ha a Német Nemzetiségi Önkormányzat az együttműködési megállapodás e módosítást nem fogadja el. A jegyzői megkeresés alapja az együttműködési megállapodás azon rendelkezése volt, amely a Német Nemzetiségi Önkormányzat részére véleményezési jogot biztosított az Önkormányzat költségvetésével, végrehajtásával kapcsolatban.² A megkeresésre a Tolna Vármegyei Kormányhivatal arról tájékoztatta a jegyzőt, hogy az önkormányzatok között létrejött együttműködési megállapodás, közigazgatási szerződés vonatkozásában – az Möt. 132. § (4) bekezdés b) pontjára figyelemmel – észrevételek megtételére nem jogosult. A megállapodásból, illetve szerződésből eredő jogvita esetén bírósági út vehető igénybe.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetője szerint a Hivatal jegyzőjének és a Német Nemzetiségi Önkormányzat elnökének megkereséseire minden esetben maradéktalan tájékoztatást adott a tanácskozási jog terjedelméről, az együttműködés kereteiről és a vonatkozó jogszabályi környezetről. Tekintettel arra, hogy **jogszabálysértést nem tárt fel, törvényességi felügyeleti eszközök alkalmazását nem tartotta indokoltnak.**

Válaszlevelében a Tolna Vármegyei Kormányhivatal **a helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok felett gyakorolt törvényességi felügyeleti jogkör terjedelmével kapcsolatban kiemelte** azt is, hogy az Möt. 132. § (4) bekezdés b) pontja szerint **törvényességi felügyeleti eljárása nem terjed ki az érintett által hozott azon döntésekre, amelyek alapján jogszabályban meghatározott bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye. A Tolna Vármegyei Kormányhivatal álláspontja szerint ennek megfelelően törvényességi felügyelete nem terjed ki a helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok szerződéses viszonyainak vizsgálatára.**

Az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat együttműködése során felmerült nehézségek kapcsán, a kialakult nézeteltérés valószínűsíthető okára nézve a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetője arról adott tájékoztatást, hogy megítélése szerint azokat személyes konfliktusok alapozták meg.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetője a Német Nemzetiségi Önkormányzat megszűnéséhez kapcsolódóan végezetül arról is tájékoztatást adott, hogy az Njtv. 141. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltak értelmében – a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 225/I. § (1) bekezdése, illetve a polgármesteri munkakör átadása jegyzőkönyvének tartalmáról szóló 26/2000. (IX. 27.) BM rendelet (továbbiakban: BM rendelet) alapján – a Tolnai Vármegyei Kormányhivatal a nemzetiségi elnöki munkakör átadás-átvételi eljárásban törvényi határidőn belül, 2023. április 19-én közreműködött. A Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke munkakörének átadásáról készült jegyzőkönyv másolatát a Tolnai Vármegyei Kormányhivatal a BM rendelet 1. § (1) bekezdése alapján Magyarországi Németek Országos Önkormányzata részére 2023. április 26-án megküldte.

² Együttműködési megállapodás IX. A nemzetiségi önkormányzat határozatban véleményezi:

- a helyi önkormányzat éves költségvetési koncepcióját a tárgyévet megelőző év november 15-ig,
- a helyi önkormányzat éves költségvetési rendeletét tárgyév február 10-ig,
- a helyi önkormányzat éves zárszámadását tárgyév április 10-ig.

III. A vizsgálat megállapításai

3.1. A hatáskör tekintetében

Az Alaptörvény 30. cikk (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa alapjogvédelmi tevékenységet lát el, eljárását bárki kezdeményezheti. Az Alaptörvény 30. cikk (2) bekezdése rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa az alapvető jogokkal kapcsolatban tudomására jutott visszásságokat kivizsgálja vagy kivizsgáltatja, orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez.

Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek feladat- és hatáskörét az Ajbt. határozza meg.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint hatóság tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdés a)-b)-c) pontjai alapján **a fővárosi és vármegyei kormányhivatal, a helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat az alapvető jogok biztosa által vizsgálható hatóságnak minősül.**

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése szerint **a lefolytatott vizsgálatról jelentés készül.**

Az Ajbt. 3. § (2) bekezdés d) pontja szerint az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettese figyelemmel kíséri a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak érvényesülését, és közreműködik az alapvető jogok biztosának vizsgálatában. Az Ajbt. 41. § (5) bekezdése rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a kiadmányozási jogot a SzMSz-ben a helyettesekre átruházhatja.

Mindezek alapján **az alapvető jogok biztosa és a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettese a jelentést közösen készítette el.**

3.2. Az alapvető jogok és elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosa és a biztoshelyettesek egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során alapjogi érveket sorakoztatnak fel, autonóm, objektív és neutrális módon járnak el.

Eljárásuk során következetesen, zsinórmértékként támaszkodnak az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos korábbi elvi megállapításaira is, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazzák az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvényének alkotmányos alapelvekkel és alapjogokkal kapcsolatos megfogalmazása nagyrészt megegyezik a korábbi Alkotmányban foglaltakkal. A normaszövegben előfordul részben eltérő fogalmazásmód, kiegészítés, kihagyás, de mindaddig, amíg az alkotmányértelmezési monopóliummal felruházott Alkotmánybíróság ellenkezően nem nyilatkozik – álláspontunk szerint – vélelmezendő, hogy az Alkotmány szövegéhez kapcsolódó korábbi alkotmánybírósági megállapításokra valamennyi alaptörvény-értelmezőnek, így az alapvető jogok biztosának és a nemzetiségi biztoshelyettesnek is figyelemmel kell lennie.³

Ennek megfelelően **az ombudsmani gyakorlatban továbbra is hivatkozási pontot jelent az egyes alkotmányos jogokat és követelményeket értelmező alkotmánybírósági esetjog.**

³ Vö. 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41] és 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]-[34].

3.2.1. A jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság és az alkotmányos szervek közötti kölcsönös együttműködés követelménye

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján ennek a jogállami minőségnek nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Ahogyan arra az Alkotmánybíróság a 30/2012. (VI. 27.) AB határozatában felhívta a figyelmet, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és az Alkotmány 2. § (1) bekezdése azonosan deklarálja a jogállami klauzulát,⁴ ezért a kialakított alkotmánybírósági gyakorlat relevánsnak tekintendő.⁵

Az Alkotmánybíróság által gyakran hivatkozott tétel, hogy „[a] jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára”.⁶

A testület állandó gyakorlata szerint a jogállamiság elvéből folyó követelmény a közhatalom törvény alá rendeltsége.⁷ „A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket”.⁸

A jogbiztonság követelménye nemcsak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, hanem az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is, vagyis ezen alapelvnek a szabályozás szintjén és a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is érvényesülnie kell.⁹

Fontos rámutatni, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a „jogállamiság elvéből (...) is következik az [Alaptörvényben] szabályozott szerveknek az a kötelessége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják”.¹⁰

A települési önkormányzatokat és nemzetiségi önkormányzatokat, mint alkotmányos szerveket terhelő együttműködési kötelezettség¹¹ az Alkotmánybíróság megítélése szerint egyértelműen magában foglalja, hogy azok szükséges esetén többszöri egyeztetéssel, a különböző érdekek kölcsönös figyelembevételével egyetértésre jussanak.¹²

3.2.2. A nemzetiségi közösségek önkormányzáshoz való joga

A Magyarországon élő nemzetiségek alapvető jogait az Alaptörvény XXIX. cikke határozza meg.

Az Alaptörvény XXIX. cikk (1) bekezdése szerint a Magyarországon élő nemzetiségek államalkotó tényezők. Minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad vállalatához és megőrzéséhez.

A nemzetiségek kiemelt jelentőségű alapjoga, hogy az Alaptörvény XXIX. cikk (2) bekezdése értelmében helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.

⁴ 30/2012. (VI. 27.) AB határozat, Indokolás [16].

⁵ Vö. 22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [41] és 13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]-[34].

⁶ 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992. 65.

⁷ 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011. 79.

⁸ 56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991. 456.

⁹ 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65-66., 38/2012. AB határozat, Indokolás [84], 3116/2016. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [24].

¹⁰ 8/1992. (I. 30.) AB határozat ABH 1992, 51, 54.; 657/B/2004. AB határozat, ABH 2009. 1692, 1702.

¹¹ 657/B/2004. AB határozat, ABH 2009. 1692, 1702.

¹² 792/B/1998. AB határozat, ABH 2004. 1255, 1261.

A nemzetiségi önkormányzatok létrehozásához való jog tartalmával az Alkotmánybíróság több alkalommal is foglalkozott. Működésének kezdeti időszakában elvi érveléssel mondta ki, hogy **a nemzetiségi önkormányzatok létrehozása szükséges előfeltétele annak, hogy a nemzetiségek államalkotó tényezői szerepüket betölthessék.**¹³ Az Alaptörvény **a nemzetiségi önkormányzatok** létrehozásának lehetőségével kifejezésre juttatja, hogy ezek a képviselői szervek **egyes közjogi jogosultságok alanyai lehetnek.**

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a nemzetiségek számára biztosított jogok azokat a személyeket illetik meg, akik valamelyik nemzetiséghez tartoznak.¹⁴ **A Magyarországon élő nemzetiségek helyi és országos önkormányzatok létrehozásához való jogát** biztosító alaptörvényi megfogalmazás az Alkotmánybíróság álláspontja alapján *„kollektív természetű jogot tartalmaz, amelynek alanya a helyi önkormányzat létrehozását illetően az adott nemzetiségnek a településen élő része, míg az országos önkormányzat esetében az adott nemzetiség egésze”*.¹⁵

Az Alaptörvény XXIX. cikk (3) bekezdése alapján **a Magyarországon élő nemzetiségek jogaira vonatkozó részletes szabályokat sarkalatos törvény határozza meg.**

A jogalkotó a Njtv.-t kifejezetten az Alaptörvénynek a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalására figyelemmel alkotta meg.

A Njtv. célja, hogy a nemzetiségek sajátos, az Alaptörvényben alapvető szabadságjogokként általánosságban megfogalmazott egyéni és közösségi jogait részletezze, és széles körben biztosítsa.

A Magyarországon élő nemzetiségek önkormányzáshoz való jogáról az Njtv. részletesen rendelkezik.

E körben szükséges végezetül rámutatni az alapjogok hatékony érvényesülését biztosító **állami intézményvédelmi kötelezettség** tartalmára is.

Az Alkotmánybíróság a 12/2004. (IV. 7.) AB határozatában korábbi döntéseire hivatkozva hangsúlyozta: *„Az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartására és védelmére’ a szubjektív alapjogokkal kapcsolatban nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Ennek érdekében a jogalkotó köteles olyan szabályozást alkotni, amely a lehető legnagyobb mértékben biztosítja az alapjogok érvényesülését”*.¹⁶

Amint arra az Alkotmánybíróság már a 48/1998. (XI. 23.) AB határozatában is rámutatott: *„Az Alkotmány egyes esetekben nevesíti az intézményvédelmi kötelezéseket, másutt nem, előfordul az is, hogy éppen az alanyi jogi oldal marad háttérben; a megfogalmazás és a hangsúlybeli különbségek nem változtatnak azon, hogy az alapjogok egyaránt tartalmazzák a szubjektív jogokat és az objektív, ennél szélesebb állami kötelezéseket is”*.¹⁷

¹³ 35/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992. 205.

¹⁴ 45/2005. (XII. 14.) AB határozat, ABH 2005. 576.

¹⁵ 41/2012. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [47].

¹⁶ 12/2004. (IV. 7.) AB határozat, ABH 2004. 217, 225.

¹⁷ 48/1998. (XI. 23.) AB határozat, ABH 1998. 333, 341.

3.3. Az ügy érdeme tekintetében

3.3.1. Jogszabályi háttér

Mindenekelőtt célszerű áttekinteni az ügy szempontjából releváns, a nemzetiségi önkormányzatok funkciójával, részvételi jogosítványaival összefüggő jogszabályi hátteret.

Az Njtv. 2. § 2. pontja értelmében a **nemzetiségi önkormányzat** törvényben meghatározott nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi formában működő, jogi személyiséggel rendelkező, demokratikus választások útján az Njtv. alapján létrehozott szervezet, amely a nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviseletére, a feladat- és hatáskörébe tartozó nemzetiségi közügyek települési, területi vagy országos szinten történő önálló intézésére jön létre.

Nemzetiségi közügy az Njtv. 2. § (1) bekezdés a)-b) pontjai alapján a) az Njtv.-ben biztosított egyéni és közösségi jogok érvényesülése, a nemzetiséghez tartozók érdekeinek kifejezésre juttatása – különösen az anyanyelv ápolása, őrzése és gyarapítása, továbbá a nemzetiségek kulturális autonómiájának a nemzetiségi önkormányzatok által történő megvalósítása és megőrzése – érdekében a nemzetiséghez tartozók meghatározott közszolgáltatásokkal való ellátásával, ezen ügyek önálló vitelével és az ehhez szükséges szervezeti, személyi és anyagi feltételek megteremtésével összefüggő ügy; b) a közhatalmat gyakorló állami és helyi önkormányzati szervezetekben, továbbá a nemzetiségi önkormányzati szervezetekben való nemzetiségi képviselethez és mindezek szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek biztosításához kapcsolódó ügy.

Az Njtv. 10. § (1) bekezdése alapján a **nemzetiségi önkormányzatok alapvető feladata a nemzetiségi érdekek védelme és képviselete** a nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörének gyakorlásával. **A nemzetiségi önkormányzatok** törvényben meghatározott **jogaikat** az Njtv. 10. § (3) bekezdése értelmében **jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elve alapján, rendeltetésüknek megfelelően gyakorolják.**

Az Njtv. 10. § (6) bekezdése azt is rögzíti, hogy a helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzata részletesen szabályozza a helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatait a településen, vármegyében működő a) települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzattal, b) nemzetiségi egyesülettel történő együttműködés során, ideértve a javaslatok, kezdeményezések kezelését, a véleményezési és egyetértési jog gyakorlásának részletes rendjét.

A nemzetiségi önkormányzati jogok az Njtv. 76. § (1) bekezdése alapján **a nemzetiséghez tartozó választópolgárok közösségét illetik meg, akik ezeket a jogaikat** törvényben meghatározott módon, **választott képviselőik útján gyakorolják.** **A nemzetiségi önkormányzati feladat- és hatáskörök** az Njtv. 76. § (3) bekezdése szerint **a nemzetiségi önkormányzat testületét illetik meg, a nemzetiségi önkormányzatot az elnök képviseli.**

Az Njtv. 78. § (2) bekezdése értelmében **a nemzetiségi önkormányzatok** a feladat- és hatáskörükbe tartozó nemzetiségi közügyekben – a törvény keretei között – **önállóan vagy más szervezetekkel együttesen járhatnak el.**

Az Njtv. alapján számos jog és kötelezettség elősegíti a nemzetiségi önkormányzatok más szervezetekkel, különösen a helyi önkormányzatokkal való együttműködést.

A települési nemzetiségi önkormányzat elnöke az Njtv. 105. § (1) bekezdése alapján **tanácskozási joggal részt vesz** a települési önkormányzat képviselő-testületi, közgyűlési és bizottsági ülésén.

Az Njtv. 105. § (3) bekezdése rögzíti, hogy **nemzetiségi önkormányzat elnöke** tanácskozási joga gyakorlása során **javaslatot tehet** a helyi önkormányzat feladatkörébe tartozó, a nemzetiségi jogokat közvetlenül érintő ügy megtárgyalására.

A **helyi önkormányzati képviselő-testület, közgyűlés, bizottság soron következő ülésén köteles a javaslatot, kezdeményezést megtárgyalni, a tárgyban döntést hozni, és annak eredményéről a kezdeményezés, javaslat benyújtásától számított negyvenöt napon belül értesíteni a nemzetiségi önkormányzatot.** Amennyiben az Njtv. 105. § (3) bekezdésében meghatározott ügy megtárgyalására nem kerül sor, a **nemzetiségi önkormányzat** – a mulasztásról való tudomásszerzéstől számított harminc napon belül – a fővárosi és megyei kormányhivatal **törvényességi felügyeleti eljárását kezdeményezheti.** A nemzetiségi jogok sérelmére hivatkozással a nemzetiségi önkormányzat **közigazgatási pert indíthat.**

A **települési nemzetiségi önkormányzat elnöke** az Njtv. 105. § (4) bekezdése értelmében a fentiekén túl **jogosult** továbbá:

- a) **felvilágosítást kérni** a képviselő-testület szerveitől a nemzetiség helyzetét érintő, önkormányzati hatáskörbe tartozó ügyekben;
- b) feladata ellátásához szükséges **tájékoztatást, ügyviteli közreműködést igényelni** a képviselőtestület szerveitől;
- c) **kezdeményezni**, hogy a képviselő-testület saját hatáskörben tegye meg a szükséges intézkedéseket, hatáskör hiányában kezdeményezze a hatáskörrel rendelkező szerv intézkedését a nemzetiséget e minőségében érintő ügyekben.

Az Njtv. 105. § (5) bekezdése garanciális szabályként rögzíti, hogy a **helyi önkormányzat képviselő-testülete**, vagy annak szerve a kötelezettségei teljesítése során

- a) a testületi döntést igénylő kezdeményezést a soron következő testületi ülésen **érdemben megtárgyalja**, a nemzetiségi önkormányzat elnökének hozzászólását az ülésről készített jegyzőkönyvben rögzíti, és a testületi döntéséről írásban értesíti;
- b) a felvilágosítás-kérés, kezdeményezés alapján – annak kézhezvételétől számított harminc napon belül – **írásban, az ügy érdemében tájékoztatja a nemzetiségi önkormányzat elnökét a megtett intézkedésről.**

A **hivatkozott jogosultságok teszik lehetővé, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnöke** a képviselő-testületi és bizottsági üléseken a **nemzetiségi közügyek intézése és a nemzetiségi jogok érvényesítése érdekében eredményesen fellépessen.**

A nemzetiségi érdekérvényesítés további hatékony eszköze a nemzetiségi önkormányzatokat megillető **véleményezési és egyetértési jog.**

Az Njtv. és más jogszabályok több esetben is biztosítanak véleményezési és egyetértési jogot a nemzetiségi önkormányzatoknak,¹⁸ ezek **célja, hogy a nemzetiségi önkormányzatok megkerülhetetlenek legyenek**, és az álláspontjukat a döntéshozó szervek kötelesek legyenek figyelembe venni az összes olyan lényeges kérdésben, amelyek az általuk képviselt közösségeket érintik, vagy érinthetik, de az azokról történő döntések más szervek hatáskörébe tartoznak.

A helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok viszonyrendszerének alapjaként az Njtv. 76. § (5) bekezdése rögzíti, hogy a **helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok között nincs alá- és fölérendeltségi viszony.** A nemzetiségi önkormányzatok azonban szorosan kapcsolódik a helyi önkormányzati rendszerhez, a helyi nemzetiségi önkormányzatok ugyanis sajátos helyzetben vannak, mert bár a nemzetiségi közügyeket érintő feladataikat az Njtv. meghatározza, és azok ellátásához állami támogatást is kapnak, önálló hivatal fenntartásához már nem rendelkeznek elegendő forrással. A **nemzetiségi önkormányzat a helyi önkormányzat segítségével és támogatásával léphet fel eredményesen a nemzetiségi jogok minél teljesebb körű érvényesítése érdekében.**

¹⁸ Ld. különösen Njtv. 27. §, 35. §, 81-82. §, 118. §

Ennek elősegítésére az Njtv. 80. § (1) bekezdése kimondja, hogy **a települési önkormányzat, illetve az a hivatal, amelyik a helyi nemzetiségi önkormányzat székhelye szerinti helyi önkormányzat önkormányzati hivatali feladatát ellátja, biztosítja a helyi nemzetiségi önkormányzat részére az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit, szakmai segítséget nyújt,** továbbá gondoskodik a működéssel kapcsolatos **gazdálkodási és adminisztratív végrehajtási feladatok ellátásáról.**

Az önkormányzati **működés feltételei** és az ezzel kapcsolatos **végrehajtási feladatokat** az Njtv. 80. § (1) bekezdés a)-g) pontjai tartalmazzák:

a) a helyi nemzetiségi önkormányzat részére annak saját székhelyén havonta igény szerint, de legalább harminckét órában, az önkormányzati feladat ellátásához szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használata, a helyiséghez, továbbá a helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségek és fenntartási költségek viselése;

b) a helyi nemzetiségi önkormányzat működéséhez (a testületi, tisztségviselői, képviselői feladatok ellátásához) szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítása;

c) a testületi ülések előkészítése, különösen a meghívók, az előterjesztések, valamint a testületi ülések jegyzőkönyvei esetében, továbbá a jegyzőkönyvek benyújtásában való közreműködés és valamennyi hivatalos levelezés előkészítése és postázása;

d) a testületi döntések és a tisztségviselők döntéseinek előkészítése, a testületi és tisztségviselői döntéshozatalhoz kapcsolódó nyilvántartási, sokszorosítási, postázási feladatok ellátása;

e) a helyi nemzetiségi önkormányzat működésével, gazdálkodásával kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási, iratkezelési feladatok ellátása;

f) a jelnyelv és a speciális kommunikációs rendszer használatának biztosítása, és

g) az a)-f) pontban meghatározott feladatellátáshoz kapcsolódó költségek viselése a helyi nemzetiségi önkormányzat tagja és tisztségviselője telefonhasználata költségeinek kivételével.

Az Njtv. 80. § (2) bekezdése értelmében **a települési önkormányzat a települési nemzetiségi önkormányzattal**, a területi önkormányzat a területi nemzetiségi önkormányzattal a helyiséghasználatra, a további feltételek biztosítására és a feladatok ellátására vonatkozóan **közigazgatási szerződésben állapodik meg.** A megállapodást szükség szerint – a panasz benyújtásakor hatályos rendelkezések szerint minden év január 31. napjáig – általános vagy időközi választás esetén az alakuló ülést követő harminc napon belül **felül kell vizsgálni.** A helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában rögzíti a megállapodás szerinti működési feltételeket, a megállapodás megkötését, módosítását követő harminc napon belül.

Kiemelendő, hogy amennyiben az Njtv. 80. § (2) bekezdése szerinti megállapodás megkötésére határidőben nem kerül sor, az Njtv. 80. § (6) bekezdése értelmében **a fővárosi és a vármegyei kormányhivatal eljárást folytat le,** ennek keretében **egyeztetést tart a felek között.** Az **egyeztetés eredménytelensége esetén** a nemzetiségi jogok sérelmére hivatkozással **a nemzetiségi önkormányzat közigazgatási pert indíthat.**

Fontosnak tartjuk továbbá, hogy az ügy kapcsán a települési önkormányzat és a települési nemzetiségi önkormányzat együttműködésének kiemelt szerepére és kereteire, **a települési önkormányzat feladat- és hatáskörei** szempontjából is felhívjuk a figyelmet.

Az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy Magyarországon **a helyi ügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek.**

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreit az Alaptörvény 32. cikk (2)-(3) bekezdése szerint **a képviselő-testület gyakorolja. A képviselő-testületet a polgármester vezeti.**

Magyarország helyi önkormányzatairól, azok feladat- és hatásköreiről az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése értelmében az Mötv. rendelkezik.

Az önkormányzás meghatározó eleme a helyi közügyek intézése, a helyi közhatalom gyakorlása. Az Mötv. 4. §-a határozza meg, hogy a helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.

Az önkormányzati feladat- és hatáskörökön belül megkülönböztetünk kötelező és önként vállalt feladatokat. Fontos és egyben garanciális szabály, hogy kizárólag törvény állapíthat meg kötelező feladat- és hatáskört a helyi önkormányzat számára. **A kötelező feladatok között tartalmazza az Mötv. 13. § (1) bekezdés 16. pontja a nemzetiségi ügyeket.**

Az Mötv. 41. § (1) bekezdése és 65. §-a értelmében a települési önkormányzat képviselő-testületét annak elnökeként a polgármester képviseli. A polgármestert az Övjt. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint a polgármestert a település választópolgárai közvetlenül választják. Polgármester az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.

A polgármester ennek megfelelően az önkormányzati rendszer egyik magas legitimitással rendelkező szereplője, aki a választópolgárok jelentős részének a bizalmával rendelkezik.

Végezetül elengedhetetlennek tartjuk rámutatni a fővárosi és vármegyei kormányhivatal által a helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok felett gyakorolt törvényességi felügyelet tartalmára, terjedelmére.

Az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése alapján a Kormány a fővárosi és vármegyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

Az Mötv. 132. § (2)-(4) bekezdése szerint a fővárosi és vármegyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásának célja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, vármegyei közgyűlés elnöke, társulása, jegyzője (a továbbiakban: érintett) működése jogszerűségének biztosítása. A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja az érintett a) működésének, döntéshozatali eljárásának; b) döntéseinek jogszerűségét; c) jogalkotási, továbbá jogszabályon alapuló döntési és feladatellátási kötelezettségének teljesítését.

A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárása nem terjed ki az érintett által hozott azon döntésekre, a) amelyek alapján munkaügyi vitának vagy közszolgálati jogviszonyból származó vitának; b) jogszabályban meghatározott bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye; vagy c) amelyeket a képviselő-testület mérlegelési jogkörében hozott.

A fővárosi és vármegyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eszközeit az Mötv. 132. § (1) bekezdése foglalja össze.

Az Mötv. 133. § (1)-(3) bekezdései rendelkeznek a kormányhivatal információkérési, javaslattételi jogáról és a szakmai segítségnyújtásról. A kormányhivatal ennek keretében a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozóan az érintettől információt, adatot kérhet, konzultációt kezdeményezhet, amelyeknek az érintett a megadott határidőn belül köteles eleget tenni. Javaslattal élhet az érintett működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozóan. A javaslatot a helyi önkormányzat képviselő-testülete, illetve a társulási tanács köteles megtárgyalni és arról döntést hozni. A javaslat elutasításának indokát a helyi önkormányzat, illetve a társulási tanács köteles a kormányhivatallal ismertetni. A kormányhivatal továbbá szakmai segítséget nyújt az alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben az érintett jogszerű működése céljából.

Szükséges továbbá arra is felhívni a figyelmet, hogy az Njtv. 146. § (1) bekezdése értelmében a nemzetiségi önkormányzatok törvényességi felügyeletét – az Njtv.-ben meghatározott eltérésekkel – a fővárosi és vármegyei kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének rendjével egyező tartalommal és módon látja el.

3.3.2. Az önkormányzatok közötti együttműködési nehézségek és a Tolna Vármegyei Kormányhivatal eljárásainak vizsgálata

Vitathatatlan, hogy az Alaptörvényben és az Njtv.-ben foglalt nemzetiségi jogok érvényesítése érdekében a helyi önkormányzatoknak és a nemzetiségi önkormányzatoknak hatékony és szoros együttműködést szükséges kialakítania.

Figyelemmel erre, fontos ismételtel kiemelni, hogy **a jogállamiság elvéből is következik** az Alaptörvényben szabályozott szerveknek, így különösen **a helyi önkormányzatoknak és a nemzetiségi önkormányzatoknak az a kötelessége, hogy alkotmányos jelentőségű hatásköreiket jóhiszeműen, feladataik teljesítését kölcsönösen segítve, együttműködve gyakorolják.** E kötelezettség egyértelműen magában foglalja, hogy az önkormányzatok szükség esetén többszöri egyeztetéssel, a különböző érdekek kölcsönös figyelembevételével egyetértésre jussanak.

Az együttműködési kötelezettség hatékony érvényesüléséért **kiemelt felelősséget visel a települési önkormányzatok képviselőjében a polgármester, a nemzetiségi önkormányzatok vonatkozásában az elnök.**

Hangsúlyozni szeretnénk, hogy **a hatékony és kölcsönös együttműködés alapja a rendszeres kommunikáció.** Ehhez tartozik **az esetleg felmerülő nehézségek közös feltárása, áttekintése, valamint a megoldásokra való nyitottság és ennek érdekében a szükséges intézkedések megtétele vagy további egyeztetések lefolytatása.**

Meggyőződésünk továbbá, hogy a helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok közötti együttműködési nehézségek megelőzésében, a kialakult konfliktusok feltárásában és mielőbbi orvoslásában **meghatározó szerepet** kell vállalnia az érintett szervek törvényességi felügyeletét ellátó **fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak.**

A konkrét ügy vonatkozásában megállapítható, hogy **a Kismányok Község polgármestere és a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke közötti együttműködési nehézségek alapvetően személyes konfliktusokra vezethetők vissza.**

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal és a jegyző tájékoztatása szerint **a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke** az Möt. 45. §-ában és az Ör. 18. § (3) bekezdésében előírtak szerint, **az Önkormányzat képviselő-testületének üléseit megelőzően, jogszerű határidőben kapott meghívót az ülésekre, amelyeken részt vett.**

A beérkezett válaszok szerint **a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke** az Njtv. 105. §-a alapján megillető **felvilágosítás-kérési, tanácskozási, kezdeményezési jogaival** – az Njtv.-ben, az Möt.-ben és az Ör.-ben foglalt rendelkezések keretei között – **élhetett.**

Vitathatatlan ugyanakkor az is, ahhoz, hogy az Njtv. 105. §-ában foglalt jogok érdemi lehetőséget foglaljanak magukban a nemzetiségi közösség saját érdekeinek képviseletére – **indokolt, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnöke a közösséget érintő előterjesztéseket a meghívóval együtt megkapja.** A jegyző és a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének tájékoztatása alapján **az előterjesztések megküldésére** azon napirendek vonatkozásában, amelyekben a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnökét az Njtv. 105. §-a szerinti jogok megillették, **minden esetben sor került.**

Fontosnak tartjuk jelezni azonban, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnökét megillető részvételi jogosultságok és tanácskozási jog vonatkozásában az általunk megkeresett szervek tájékoztatásukban a sérelmekkel kapcsolatban mindössze összegző megállapításokat tettek, nem bocsátották rendelkezésünkre az Önkormányzat képviselő-testületi üléseire szóló, a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke részére címzett meghívókat, illetve az ülésekről készült jegyzőkönyvek másolatát, így azok pontos áttekintésére nem volt lehetőségünk.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének tájékoztatása szerint az ügyben szakmai állásfoglalást adott ki arra vonatkozóan, hogy az Njtv. 105. §-ban jelzett jogait a **nemzetiségi önkormányzat elnöke kizárólag az általa képviselt nemzetiségi közösség nemzetiségi jogait, tevékenységét közvetlenül érintő ügyhöz kapcsolódóan, korlátozottan gyakorolhatja.**

Ehhez kapcsolódva jelezzük, hogy a Tolna Vármegyei Kormányhivatal részvételi jogosultságok és tanácskozási jog terjedelmét érintő jogértelmezésével kizárólag részben értünk egyet. Álláspontunk szerint – az AJB-2419/2012. és AJB-910/2014. számú ügyekben megfogalmazott megállapításokat fenntartva – **az adott nemzetiséget érintő ügy fogalmát a lehető legszélesebben szükséges értelmezni** a településen élő nemzetiségi lakosság érdekében. **Indokoltnak tartjuk, hogy a nemzetiségi önkormányzat elnöke ne kizárólag a nemzetiségi közügyekkel szoros kapcsolatban álló napirendi pontok megvitatásában vehessen részt a helyi önkormányzat képviselő-testületének, bizottságának ülésén.** A helyi önkormányzat képviselő-testülete vagy bizottsága által tárgyalt kérdések jelentős része ugyanis szükségszerűen érinti a település nemzetiségi közösségét is.

A helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok hatékony együttműködésének egyébként – az érintett szervek jóhiszemű és egymás feladat- és hatásköreit kölcsönösen tiszteletben tartó joggyakorlása esetén – számos olyan, a vonatkozó jogszabályok keretein túlmutató formája lehet, amely az érintett nemzetiségi közösségek érdekeit figyelembe véve, azok jogainak hatékony érvényesülését szolgálhatják.

Az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat között 2014. október 20-án létrejött együttműködési megállapodás végrehajtásával összefüggésben kialakult jogvita, a Német Nemzetiségi Önkormányzatot az együttműködési megállapodás IX. fejezete alapján az Önkormányzat költségvetési koncepcióját, rendeletét és zárszámadását érintően megillető véleményezési jog sérelme kapcsán fontos rámutatni az alábbiakra. **Az együttműködési megállapodás a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2014. évi általános választását követően jött létre az akkor hatályos 80. § (2) bekezdése alapján az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat között. Az együttműködési megállapodás X. fejezet 2. pontja szerint az együttműködési megállapodás határozott időre, a Német Nemzetiségi Önkormányzat megbízatásának idejére jött létre.** Az Njtv. 75. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja¹⁹ értelmében a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének megbízatása a nemzetiségi önkormányzati képviselők következő általános választásának napjáig tart. A nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének megbízatása megszűnik, ha a testület megbízatása lejár. Figyelemmel erre, **a jogvita tárgyát képező együttműködési megállapodás 2019. október 13-án, a nemzetiségi önkormányzati képviselők általános választásának napján hatályát veszítette, így abból a választásokat követően megalakult önkormányzatokra vonatkozóan sem jogok, sem kötelezettségek nem származtak.**

Az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat együttműködését a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. évi általános választását követően egészen a Német Nemzetiségi Önkormányzat megszűnéséig az Njtv. 80. § (2) bekezdése szerint 2020. szeptember 29-én megkötött, előzetesen egyeztetett közigazgatási szerződés rendezte. Szükséges ugyanakkor rámutatni arra, hogy ez a közigazgatási szerződés már nem biztosított a Német Nemzetiségi Önkormányzat részére – a korábbi együttműködési megállapodáshoz hasonló – az Önkormányzat költségvetési gazdálkodását érintő véleményezési jogot.

Pozitívan értékelhető, hogy a Tolna Vármegyei Kormányhivatal szakmai segítségnyújtás keretében az érintettek részére az alkalmazandó jogszabályok tartalmával összefüggésben, azok jogszerű működése céljából több alkalommal tájékoztatást nyújtott.

¹⁹ 2019. július 30. és 2019. december 31. közötti időállapot.

Kérdésként merül fel ugyanakkor, hogy fenntartható-e a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének szűkítő jogértelmezése, amely szerint törvényességi felügyeleti jogköre nem terjed ki a helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok együttműködését, szerződéses viszonyait érintő jogvitákra.

Ebben a körben szükséges rámutatni **az Mötv. és az Njtv. vonatkozó rendelkezéseire.**

Az Njtv. 80. § (6) bekezdésének első mondata alapján, **amennyiben az Njtv. 80. § (2) bekezdése szerinti közigazgatási szerződés megkötésére határidőben nem kerül sor, a fővárosi és a vármegyei kormányhivatal eljárást folytat le, ennek keretében egyeztetést tart a felek között.**

Az Njtv. hivatkozott rendelkezése és a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokra abból származó kötelezettség, megítélésünk szerint megfelelően alkalmazandó a helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok között létrejött közigazgatási szerződések módosítását érinti esetleges jogvitákra is.

Fontos továbbá, hogy **törvényességi felügyeleti jogkörében a fővárosi és vármegyei kormányhivatal az Mötv.133. § (1)-(2) bekezdései és az Njtv. 146. § (1) bekezdésének együttes értelmezése alapján a helyi önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozóan konzultációt kezdeményezhet, továbbá javaslattal élhet az érintett működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozóan,** amelyeknek az érintett a megadott határidőn belül köteles eleget tenni, a javaslatot köteles megtárgyalni és arról döntést hozni.

A hivatkozott rendelkezésekből megítélésünk szerint az következik, hogy a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok rendelkeznek a törvényességi felügyelet gyakorlása keretében olyan eszközökkel, amelyekkel elősegíthetik a helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzat hatékony együttműködését. A konkrét ügy vonatkozásában ugyanakkor nem áll rendelkezésünkre olyan információ, amely szerint a Tolna Vármegyei Kormányhivatal feladat- és hatáskörében eljárva az Önkormányzat és a Német Nemzetiségi Önkormányzat kölcsönös és jóhiszemű együttműködését elősegítve – különösen az érintett szervek vezetői közötti egyeztetés, konzultáció szervezésével – lépett volna fel.

Összeségében, a rendelkezésre álló dokumentumok alapján **megállapítható, hogy Kismányok Község polgármestere és a Német Nemzetiségi Önkormányzat korábbi elnöke közötti együttműködési nehézségek, ezzel összefüggésben kifejtett tevékenységük és mulasztásaik, továbbá a Tolna Vármegyei Kormányhivatalnak az érintett szervek együttműködését elősegítő intézkedéseinek elmulasztása, a településen élő német nemzetiségi közösséget megillető nemzetiségi önkormányzathoz való jogát és nemzetiségi jogainak érvényesülését, valamint a jogállamiság elvéből levezethető visszasságot eredményeztek.**

A nemzetiségi jogok érvényesülését, valamint a jogbiztonság és az alkotmányos szervek közötti kölcsönös együttműködés követelményét sértő visszasságok megszüntetése érdekében szükségesnek tartjuk, hogy Kismányok Község polgármestere, valamint az Önkormányzat képviselő-testülete **a jövőben fordítson kiemelt figyelmet a településen élő német nemzetiségi közösség jogainak hatékony érvényesítésére,** különös tekintettel a Német Nemzetiségi Önkormányzat időközben történt megszűnésére.

Emellett **kiemelten fontos a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének az együttműködése is,** hogy indokolt esetben időben és hatékonyan fellépjen Kismányok Község Önkormányzatával szemben a nemzetiségi jogok sérelmével járó esetleges visszasságok megelőzése és mielőbbi megszüntetése érdekében.

IV. Intézkedések

A közös jelentésünkben feltárt alapvető jogokkal és alkotmányos alapelvekkel összefüggő visszasságok megszüntetése és jövőbeli megelőzése érdekében:

1. Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük Kismányok Község polgármesterét, hogy Kismányok Község Önkormányzat képviselő-testülete – az Möt. 13. § (1) bekezdése 16. pontjára és az Njtv. vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel – a jövőben a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körébe tartozó helyi önkormányzati feladatok ellátása, az azokhoz kapcsolódó döntések előkészítése és meghozatala során, különösen a Kismányoki Német Önkormányzat megszűnésére is, fordítson kiemelt figyelmet a településen élő német nemzetiségi közösség jogainak hatékony, az érdekeiknek megfelelő érvényesítésére.

2. Az Ajbt. 31. § (1) bekezdése alapján felkérjük a Tolna Vármegyei Kormányhivatal vezetőjét, hogy a rendelkezésére álló törvényességi felügyeleti eszközök hatékony és teljes körének alkalmazásával indokolt esetben lépjen fel Kismányok Község Önkormányzatával szemben a nemzetiségi jogok sérelmével járó esetleges visszasságok megelőzése és mielőbbi megszüntetése érdekében.

Kérjük továbbá, hogy a Tolna Vármegyei Kormányhivatal törvényességi felügyeleti jogkörében az illetékességi területén működő helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok együttműködési nehézségeinek észlelése esetén a rendelkezésére álló eszközökkel – különösen egyeztetések, konzultációk szervezésével – törekedjen e konfliktusok lehetősége szerinti feloldására.

Budapest, 2023. elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos

Dr. Szalayné Dr. Sándor Erzsébet